

ПЕЧЕРСК. Ону Киевтин эң чараш району кылдыр санаар. Иччазда-даа баймысаламдан калчылдары маан оон чүгө кайгамчык чараш архитектура-лык тудулары болган партиялык магалдык көр даш көп турар экен болду ийин. Печерск Киевте пролетариаттын тура халыкшыкынын төвү болуп тура революциянын шурвалыгы хуниерийи дугайында тураккалды калгаллап шак ал черлер совет кижилерге кезээ ар-гым уналг. Алардыт «Арсенал» завод ияда турар. Советтерин эрге-чагыргам даш дайынчыга ууру оон хандарынын баарына ажы-чылбар болган кымы гвардейлери амы-тылы артына кагыш, тулууч турган болгай.

Петроградта чексекитг тура халыкшык дугайында мезе Киевте 1917 чылдын октябрь 25-те дүпш соонда кымылган келген. Революция хван кирген ажылчылар митингине чыгып, чекселенир болган Тур чакытты шериглеринге удуу демиде бетеленир деп шийтпиралын Тура халыкшыкынын штабын болшымак Андрей Иванов болган.

Воскресеньеде, октябрь 29-та, 111-ги аниаларычт тудуучулар Александр Егоров чик аэроплагын алкаарге ужулуп удуруген. Кызы тут оон кырынга киикип чордан. Ол дээрде шаар халлашкычче мезе болган.

Калды-лошкун тудуучулар лаш-даа хуниер уруулуудун. Юнкерлер «Арсеналда» шырбайтын турган-нар. Иччазда-даа аларнын орктарын баррикадалар моондактай турган. Оке районнардан эки-тура-чылар арсеналчыларга дузалайын, дашыл-биле көп турган. Хорайга ставканы чардаан.

Нинти хорайын ревкомунун аналгалык күөстешинан, арсеналчыларнын оруды кымы гвардейлерге деткиди алган. Киевтин шериг округун штабын ажелен алган. Берексийин шериглери тарды магнажы берген.

Октябрь тудуучуларына Киевте протолариятын тилделген националици Тем галла ажилташ, хорайга эрге-чагырганы ажелен алган. Иччазда-даа 1918 чылдын январь 16-же дунеде кымы гвардейск отрядтан «Арсеналда» таанылган джургеги, ову азелен алган. Чаа тудуучуларга бетелел анаа эзелен. Ланчымыларны хуваап, муруну адуруга угер-бооларны чедирип турган. Узвежа чексекитг муу чыгам дайынчылар турган, ол дээрде кичи-чи протолариятын эң дээр кусте-ри-лэр.

Билышевичи шивазе реакция-нын кол чудар чоруткан. «Арсеналда» ажилчуларын хангыла турду-лел деп шийтпиралын турган. Иччазда-даа Москвада, Петроградта, Харьковта, Екатеринбургта кымы гвардейск отрядтар Киевке чедип келген. Совет эрге-чагырганы хорайга дашталын тургуска.

«Арсеналды» тектери бузунду-лар болуп ур чыткан. Боо-чепсөөн

салып кааш, ажилчылар станоктарына база дайын көп ажилдай берилген. Ол завод анык совет индустриянын челекиштеринин ий-роосун алган. Анаа кадрларын бетелкен чурттуу аске бугуруга элениге терекит дериглерин аңа бугуруп удуруп турган. Эрес-ма-дылды дайынчы завод могаг чок ажил-инчи болу берген.

Ийн чус ханы шагга артаан «Арсенал» завод бистин хуниеристе база дайын чалыткан. Чаа дегтем көрүстөр, өредилге комбинаты өзүп унел. Заводту долганзыр, шаанда хорайына хирал, чамыг кыдым болуп чыккан черлерде, ажилчылар чурттар чагайжым тузганга ба-жылар чаттылп чоруткан.

«Арсеналды» кайгамчыкты хан-галыда өктөр болган снарядтар өг-дур дегилден черлер ханы аңа өг-дур туракка болуп артыккан. Арсеналчы дайынчы адалрын теречилел турар аске бир чүдү оортан ырак өзес черен база көрүп болур. Белин-тош кырында угер-боо тудуучу каан — боттарын шивазин кам-галан алыда революциянын камгал-дычыларга дузалайышаан, дай-ынчылар хайыра чокка чыла бер-ип турган шак иныг угер-боолар-ын бирозы ол-дур.

Арсеналчыларын эрес-маадырны чоруттарыны дугайы Печерсктин куджучулары база сагыдырын тур-рар. Оларнын бирозын январ тура халыкшыкынын алдары кылдыр оон-биле алаан. Ум куджучу «Арсеналды» алдарыг оолдору — Андрей Иванович, Прокофий Антонов, Александр Овчинников атта-рын эдилел.

Революция боуушкунарын ды-ка хөй киржикчлери ам-даа ириг. Василий Ильич Стригин, Александр Евтросевич Курков, Василий Дмит-риевич Ериков, Степан Васильевич Калинин болган «Арсеналды» аске-даа хонучун кижилери аныктар-биле, шолочылар-биле, пионерлер-биле ургучу ужуражып, утуулу-бас маадырды хуниерий дугайын олорга чугаалап берип турарлар. Авторлары бугуруга ажилчы-

нары, инженерлери, албан-хаакчыла-ры болган «Арсенал» тудуучу тур-гузуарыга ол киршикен.

Салгакчыларын эстафетасы кыл-дыр ол кайгамчык эки чаттыл «Арсеналда» ургучулешышаан. Ич-чазга терекит амы ужуру чла дээрде пенсипал чоруткан кижиге кымы дегержегишты — заводче кир-реринин хулулууг эртерилегин тысып берип турары, ол кижинин хөй-инити организацияларын ургучулар ажилдып турары ол өзес болду ийин. Мында дээрде про-фессиялы дамчылы бөр эки чаттыл бар, бодунун ажилдап турган черин олуга, уруунга, дунмазынга, чакыс сас-биле чугаалаарга, өг-бү-леде биче ызылды кы-бир кижиге дамчылы бөр.

Барык цех буртууге бугун өг-бү-леди, аңа-өбелериден укталдыр ажилдап келген кижилерин көрүп болур. Бугуруга ажилдап чоручу ажил-чыны пещерлер Николай Саватк Разченко кадрларын хөй-инити баш-карап кидилинге ажилдап чоруткан, а чехтерде оон дөртен амыг төрөл-дери артык. Дарган Иван Трофимович Марьянчук өг-бүрелеринин оон келжигерлери оон-биле казы ажил-дап турар.

Бо заводча өскен бугу-ле кижил-ер боттарын эзелтенде аныктарын база башкылары болушаан, боттарынн билиглерин болган амдыралчы дуржуалык олорга кү-зелди-биле берип турар. Тергун эки бугуругачи деп ат-аларын Григорий Парик «Арсеналда» чедип алган. А ам Социалист Куп-ажы-дын Маадыр бригадир Парик чаа келген анык өскенини тускый мерге-жилди шийгелди алырынга дузалап турар.

Армияга албан эртеригенин соонда Виктор Шербин «Арсеналда» токар өреничи болуп кирген. Ол ам мыда деди чергениг тускый мер-жежилди кизи алган. 1923 чылда Ильичин «Арсеналда» хулулууг токары кылдыр сондалын-биле хол-баштыр арсеналчыларга эң-не мык-тыч чүдү болу берген Ленинга ста-новка ажилдар өргени анык ком-мунист ийи узаа чазалап алган. Ам

Виктор Петровичин цегинде өөр-пикчлери дыка хөй.

Январ тура халыкшыкын эге-лоонинг тураккалды хулууде чыг бугуу авозун Куйтура орду-чыл арсеналчыларга тураккалдан байырын хуларай болтулар. Бугу-руга келген анык ажилчылар авозун эң-не хулулууг кижилерин деп эстафетаны хулооп аң, «Арсенал-ды» ажилчыны деп хулулууг атты төлөптин эдилеринин чакыс база алап.

«Арсеналды» маадырларын ту-раккалдын баары-биле авозун кир-рер эжинге өренич-не барып турар анык салгал ол-дур. Ол оолдар бол-ган кыстар кайгамчыкты коллектив-

ке ажилдар өргелг болганыга чоргаллашып, адаларынын алдары-га төлөптин болуруп куюарлар. О. ПОВОА.

Киев. Бирги чурутка: В. И. Ленин ат-тыт «Арсенал» завод. 1917 чылдын октябрьнын болган 1918 чылдын январын чексекитг тура халыкшы-кынын киржикчлери хонучу коммунистер С. В. Калининский, А. Е. Курков, В. Д. Ефимов олар Совет эрге-чагырга даш месседдин маадырды хуниерийде болган чүд-деринг дугайын анык арсеналчы-ларга чугаалап берип турар.

Ийги чурутка: «Арсеналды» маадырларын тураккал. П. ХОРЕВНИКОВ фотолар. СЭТА-нын фотохруналы.

Бир ыр дугайында бодал

Коммунизм даш демосегге чевен чогаал болган уран чүд кайгамчык уугу ролду ойлап турар дээр айту совет кижилерге эки билдир-гир. Иччазга, коммунист партия-гыр чорук — социалистик литера-тураны амдыралчы үндөниги, а социалист реализм — совет лите-ратураны чогаалдык методу бол-дуу турар.

СЭКП ТК-нын «Октябрьн соци-алистик Уугу революциянын 50 чымы» деп Тестеринде маанга ха-маарыштыр мынчаар айткан болгай: «Совет эрге-чагырганы чыд-дарында социалист реализмин урай чугуу тургустуван, оон онза-гый шымарлары болса, ханы улуусу болган партиейн чорук, революци-он турмузунн база тамалыгы чор-уру, мынчыма болган боттук чүгү-ге ханымын шивазин кирери, бур-жуа идеологияга база морулга эг-еши чок чоруп болуу турар».

Бо чылдын август 23-дө дипло-мат хүже, үчүн «Шин» солдураг дорту арныга парадигманг «Иччазды» деп мрын ичонс-тегийт көчүрү көргөн, үк ыр болу-ун идеяны утка-шымарынын өс-түш сорулгалынын талым-биле үл-түнде беди кеелдерде илден-не дүгүшөн-дир деп түндөлдү кыл-дын. Чогаалчы өзес, анык омонкуу болганына, бо мрын уран чевен шымарын анализде берип шыда-лас мен. Оон аягыга, мрын автору — шылар чогалдарыныныныни биро-ло Салим Стурин-оон болуп турар. Ст-бүлде, айырап, иччазды дуга-йында оон солду, талалык уран чевен шүдүктөрүн, мзыарын монукту-дулар эки билди бил. Мындг тур-буже, бо харе чакыс шымарды, амы уткамы эки билдирме мрын

чогуу калдыг сорулгалыг чогаат-тыгынын база кымыга, ху чүгө-е ажилчы болуруп эң-не билни ча-далын. Протолариятын уугу чо-гаалчы Максим Горькийнин да-рамында өстөрин Социал кереэл: «Иччаздын чедип алган эң-не угай-сарылдыг чүгү — ол дээр-ге, хөрежи кижиге мынчымы, оон чараш-чагайына мөгейип билди болур: чер кырыда чараш-чагай бүгү чүдүлөр хөрежин кижиге мынчымыдан уткалпн тортутүнгөн. Иччазга:

«Бир-ле кижик, динри мыншап, Билдиртестеп дүне келген,
«Чыткан кайын, чаракым» деп,
Сымрамын турур берме;
Ат-ла болду,
Аларь берим,
Арчт чоум, өмчанди деп,
Азырбе сен: мынчыма-дыр,
мынчыма-дыр!»

деш бо одуруугар Максим Горький-нин үстүдө мерген угай-биле илде-гейко өстөрине гоначи дүгүшөрчү мывча:

«Ат-ла болду,
Азырдам,
Арчт чоум, тудуар!» — деп,
Дүгүшө: мынчыма-дыр,
мынчыма-дыр»
деп, уткамы орта билдирме, коту-лаш хевирал бо өстөр-биле мын-чымы шым билди, өзюнгө чедир үнөлөр көр кылдыр аныктарын кижиздил болур бе? деп айтыр-гын галды чорут деп болаар мен. Мен бодарымга болбас шыкша. Ха-рынды мрын чылдын одуруугары болаарга. Иччаздын артынчылари-нын көсүт алерожинеринин бирозы болуп турган «ойтудаш-ты» шыкша сагымылар.

Армы мынчымы дээр, кижини эң-не чагай сагыш-сеткилин иле-рошкони болуп. Маанга холбоштыр совет аныктарын мык чогаалчы, «Иччаз» калчак катышып, «Шургадан тортутүнгөн» деп чевен чогаалдарын автору Нико-лай Островскийнн драмында өс-төрүн база сактып көрөз. «Наны-рылы, эң бугуу, нинти эрге-ажы-тар чок иччазды хонучу, чаракы-чыг, бужар болур». Найырап, бот-боттарынга дузала-ыпта, мынчымы, өг-бүдө, коллективизм дугайында солун, чечен, идея талым-биле ханы утка-шымары-ларын, музикаын, шүдүктөрүн болган аске-даа чогаалдарын совет кижилерин, мынчымы аныктарын, четкичлеип манап турар маргыл-ада чок Шах мыдыр мзыарын, шү-дүктөрүн «Иччазды» деп мрын автору орай-ла бол, эрте-ла бол чугаажок чогаалды, чонга, аны-ктарга бараалгалып шыдар дээр-зиге быжым-биле бугурур мен.

Делегей шүлүгелин эртинелерин — казах урулгары
Казах школачылар өөредилге чымыны эгел-дирин-биле, карманга ал чоруп темчелди кыл-дыр чараш паралап уду-руген мончугатар ап турар. Олар мындыг белектерин үп чыл дугу-гунап ач келген. «Де-легейин уугу шүдүкту-деринин чогаалдарын чымы паралап бичип библиотекта» ол. Ону Ба-задания Чогаалчылар эдилерин паралап че-ри казах дылга паралап удуруп турар. Бир но-м-да-а-лым чымы шү-дүк паралаптынга.

Бичип библиотека болу-ру ному 1965 чылда паралап удуругениге ортук шыгарапай чы-галчылар Пушкин биле Лермонтовту, немец шүдүкчулер Гете биле Гейнини, англи шүдүк-чү Байронун болган таджик чогаалчы Руз-даний шүдүктөрүн кир-ген. Ол чогаалды чымы-зымыга драмында чымыла шыгарапай ка-зах шүдүкчү Абайын болган польша чогаалчы Адам Мицкевичини, та-дар чогаалчы Тухайнын болган перс шүдүкчү Саадини, немец чогаал-чы Шиллерин, венгр

Петефинин чымыды чо-гаалдары немешкен. Казах школачылар бо өөредилге чымында те-орин дингига орус шү-дүкчү Некрасов биле Тютчевтин, шотланды Верстин болган узбек Назоини, азербайжан Низамини, украин Шевченконин чогаал-дын номчур.

Очулдуура ажылга эң-ки казах шүдүкчүл-ерин болган очулуручу-ларын киритирип ту-рар. Юрий ЗЕНКО, ГИМ-нын корреспондентизм.

«КАПИТАЛДЫҢ» БИРГИ ТОМУНУҢ ПАРЛАТТЫНЫП ҮНГЕНИНДЕН ЭЗЭР 100 ЧЫЛ БОЛУР ОНОГА БАРААЛГАТКАН ЭРТЕМ КОНФЕРЕНЦИЯЗЫ
«Марксизм-Ленинизм делегейин чү-чүк миллион кижилеринин угаал-бодамын чалакысы болу берген, коммунистг шимчөөннн амгы үнели эң салдарыг политиктиг күжү алган» — деп Октябрьнн коммунист Уугу революциянын 50 чымыга таарыштыр СЭКП ТК-нын Тестеринде дегелдене, Эртеринг коммунизмдин үндөшкөчүнүн Кара Марксизм шыгарапай чогаалы — «Капиталдын» бирги томуунун парлаттык үнел күндөдүн бээр 100 чыл болурунга Москвага болган эртем конференциянын киржикчлеринин чугуаларына ол болаз дор-дарай дегелдэттинген.

Конференцияны СЭКП ТК-нын чымыда Марксизм-Ленинизм инсти-туттары СЭКП ТК-нын чымыда партиянын дэди шолалы болган интулууд эртеринин академияны чылдырган, даптык чурттардан алдырар чаап келдирген. Ол конференцияга тураккалды байыраал онга бараалгаткан, чугула боулуунун болган. Нинти хуларайга бола экономика, төөгү-методология секцияларынын хулардарына 20 амыг илсектерди амынап.

Совет кижилерин амыдыралы дун бүтүзе удам-на байып, чагайгып олурары-биле казы аларын матери-алдык болган культуруг негеделе-ри база өзүп турар. Кизи буртуу удам-на каас-чарашты эдилексар, толуг-догаа журттаксар. Ову амыл-дай чайтар неген келген болган муон сонгар-даа соксаа чокка бу-ерттиририри. Бо талым-биле совет салдыгын ролу бирги болган эң чү-гула черде туруп турар. Хережети-кижи буртуу калды-даа таарыгалда салдыкже көрүр. Иччазга салдыг хандырылган беди денелге турар ужуругу.

А салдыгы кижик хандырылган база бир кол черде. Баран амдырал-дын мырымай өргөж чугула хере-жел болганга, салдыгынын харым-салгазы улуг. Хун буртуе ол хере-желчирич амыгыг сумеларын ач, чевитт чемелерин динлап, өөрүп четтиргенин удежил-даа турар-ла.

Эзил-ээдек, шимчегир салды-жымыг, баран ассортиментин элбег болган арыг-силтг маганеги кире бирге салгыш-сеткил чайтар өөрүп, барааннара кичөөнги улгалды, олорын дүрг-не амлык бээр. Ич-чаз салдыгыларды маганеги, лар-ректар, киискилор хай. Иччазды-ла хережети кижиге ол талым-биле аажок хондалыг чоруктар товар өзес таарышкылар. Маанга ийн чижек чугулар болдым.

Август 9. Аажок ияг хун. Шаган-Армы хорайын столвалынын ча-мында ларэ, эжинге хөй-ле кизи элечкил алган тургулаан. Бис база сүктүн салды ижер-биле элечтеге тургуу алдымыс. Намг кежээлде, Ич-

рылга, эртемнин түндөлдөрия пра-ктикага боттадырларга мергежид-ди кадрларын киржиздер керек. Совет улустун культуруг денел-евиц соксаал чок өзүлдө, олар-нын эртем-билдинин бөдөнүн, эртем-техникатг денешилге, социалистг демократиянын бугу талымг олжур-дөди амгы ү-чүзүлгө политикатг пропанагадын утка-шымарын болган хевирлерин доктаамал сайы-рынгыларын неге турар. Тур-густуун келген сорулгалар идеоло-гич амыгыг удуругуу денелде бек-дендерин, марксизм-Ленинизм теориянын пропанагады даш кадр-ларын харымсалгам бекденрия партия комитеттеринге дүздөдирип турар.

Марксизм-Ленинизм идеология — социал демпиктин күчүгүг шим-челкич күжү, совет кижилеринин политикатг болган күч-ажымын идеологиянын үнер тузу. Октябрь революциянын кероу тогуугу ай-налым, социализмдин, коммуни-змдин тургуушкунуунг тилделгенин синингилерин болган. Бистин чуртун улуустары Совет эрге-чагы-рганы алдарыг 50 чылдага комму-низмдин тилделген дөрш долу күш, авергия, күчүдү бугуругу-биле узу-ругу болган чексөөвг, коммунизм-ин күштери ээгартымыс, иччаз-ган ам келер чылдар коммунизмдин чыг-чак тилделгенерин чедир. («ПРАВДА» СОЛУНДАН)

САДЫГ БОЛГАШ САДЫГЖЫ

Совет кижилерин амыдыралы дун бүтүзе удам-на байып, чагайгып олурары-биле казы аларын матери-алдык болган культуруг негеделе-ри база өзүп турар. Кизи буртуу удам-на каас-чарашты эдилексар, толуг-догаа журттаксар. Ову амыл-дай чайтар неген келген болган муон сонгар-даа соксаа чокка бу-ерттиририри. Бо талым-биле совет салдыгын ролу бирги болган эң чү-гула черде туруп турар. Хережети-кижи буртуу калды-даа таарыгалда салдыкже көрүр. Иччазга салдыг хандырылган беди денелге турар ужуругу.

А салдыгы кижик хандырылган база бир кол черде. Баран амдырал-дын мырымай өргөж чугула хере-жел болганга, салдыгынын харым-салгазы улуг. Хун буртуе ол хере-желчирич амыгыг сумеларын ач, чевитт чемелерин динлап, өөрүп четтиргенин удежил-даа турар-ла.

Эзил-ээдек, шимчегир салды-жымыг, баран ассортиментин элбег болган арыг-силтг маганеги кире бирге салгыш-сеткил чайтар өөрүп, барааннара кичөөнги улгалды, олорын дүрг-не амлык бээр. Ич-чаз салдыгыларды маганеги, лар-ректар, киискилор хай. Иччазды-ла хережети кижиге ол талым-биле аажок хондалыг чоруктар товар өзес таарышкылар. Маанга ийн чижек чугулар болдым.

Август 9. Аажок ияг хун. Шаган-Армы хорайын столвалынын ча-мында ларэ, эжинге хөй-ле кизи элечкил алган тургулаан. Бис база сүктүн салды ижер-биле элечтеге тургуу алдымыс. Намг кежээлде, Ич-

Эки дугалакчы

Львовтун автовозунда хөвөр бугуугу аетовурукуч коога-тылган. Автовурукуч чымык берил шилчүкөшкө ажилдаар. Оон көдөрүр чүгуу — 5 тонна. Ум машина ажилдаар беш кчалдыр көдөрүкчуу, айыры-лыг, чык көдөрүр дугуруктыг, бө-көр-улар эскеуругу. Ол дөвө-лөкчү коймын-да, өскөш-биле 10—15 минге буртуулуу салып турган ол болур, а чолочик тус-кый таарыштырыкчынын дузала-ыла мааначым тилкелер дүгү-дедил, оожумданып болур. Владимир ПОВОА.

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМНИ МОГАГ ЧОК ШИҢГЭЭДИП АЛЫР

(Төңүзү, Эгезе 2—3-ку армыда). алдырынн методикалыга ханымын-биле, саякын, совет кижилеринин политикатг билин бекдеряте уугу кичөөнги салгып турар алган. Ам Уугу Октябрь, Ленинге, партияга, социализмге, коммунизмге чымыны тургулар. даш улустун маадырды демосегинг тураккалды амы солун, утка-шымарыг бекди идеяды болган эки халастыгына хай-хөй номнарын удуруп турар. Иччазды оон даа хөй чүдүдери кыл чорук.

Социалистг тургуушкунуунг чорудуламын болган оон дүрум дугулар хажжүдөсинин эң чугула ү-чүдөлдөрүн дугайы керүскен ханы, утка шымарыг шивазилерин кылдыр эргече чугула бооп тур-рар. Бирги беш чылдарын маадыр-лыг чоруун, дайын сөөдүдөге үдө улус ажил-өргөйлү кагал тур-гузулгын талым-биле ажилчы ин-гыяын болган күш-ажычты таразы-чыларын маадырды күш-ажы-чты көргөскөн номнар, социализм-дин база марксизм-Ленинизм идеологиянын тилделген дээр, элечки партианын демосегин явлдент-ленин башкылар билдире-ларда чедилсе. Коммунистг тур-гуушкунуунг амгы ү-чүзүлгө, экономика реформанын айтыр-ларынга ажилчы чонварын интер-националды киянажыдагөвөгө хол-баштырар номнарын паралап уду-ругу оонга улугула болуу турар. Тон Комитет ном салдырлар ор-

ганизастарын, паралагы негетере-дирин эжилдеринин талым-биле толарай дөшөгөлери айтыкан. Ол адалктеректэ, эртемге идеялыг тиваген негеделени денешилге чедире, политикатг пропанагадынын чугула алдыр-номнарын, согуу-нарын, журналдарын каала-биле негетериди партия организациа-ларынн идеология ажилчыны чугу-ла соругула болур. Радио болган теледөниг болуу турар. Ра-дио болган теледөниг дугайын бир дуу-хүдө хемчөөл ам ийн муш шак ажым турар. Дамчыдыгалы ССР-ын бүгү удуустарын дымлар-ында чорукту турар. «Миллионер» ном денешил унаверистедег, бөдүк пропанагадыны статьялар, теледө-ниг политикатг школалар болган семиялар чыккан дамычылар чуртун идеялы амыдыралыгче ха-лалда киреги. Политикатг пропа-ганда, политикатг киямын биле ол чекетерини, баазаныга тургу-туган турар ужуругу, идеологияг ажилды чорударын арганы болган хевиря олар хөй-биле тола-рады болуу дөрүн амдырлар көр-дүр турар. Радио болган теле-дөниг кижилердин медегетинге идеялыг болган культуруг салдыг чедирерин бугуугу, күчүгүг чө-

АДА-МЕЛЕРГЕ СУМЕ

Бичи уруунун характарын ханчар чуругу база олорге экинчи ам-бичи чуругу Каракты эдилерин (ам дамчыдырын, ам-бичи чуругу) чүдө экинчи сумелалы-биле кымы болур. Гир-сокопту төөгөшөгөшты орто тол-биле бетелкен кымыс, ону то-молоттө савага шыгарап, Холдирларын чугула, ам урууну ка-ралап чуругуларынды эдилеги дүмчүлүгү чедир төөгө-биле чодуу чурар. Карак буртуугу өскө төөгөн амгылар.

Карак ам дамчыдыр хережеледи (шилеткени) ары сөө иш-тине амгы дугалыг сактап шимтеши шыгарап, Илечкени ам-бичи чуругунун жери бичи уруунун саргык чижик чыгырмын амчар. Оон кирбик айтар салгалар-биле дегер тузган, карактын бодунга шуугу чедирбей, 2—3 дамдын, күдулар, Армы гирсоко-пту дөвөрбөлө характарын оожж олганар.

РЕСПУБЛИКАНЫҢ САНИТАР-ЧЫРЫДЫШКЫН БАЖЫНЫ.

КИНО

СЕНТЯБРЬ 9-ТА
«НАЙЫРАЛ»: киночымыды 10,
«Джура» 2, «Дээрсе чаша» 12, 4,
5, 45, 7, 30, 9, 15 шактарда.
«АА-ГЕМ»: «Бичи дугура» 3,
«Амыдырал эки чүүл балзымын»,
«Енисей»: Дирин-чурунтар 10,
«Салдыгышга» 11, 40, 7, 40, 9, 30,
«Хан кайы?» 3, 50, 5, 40, 7, 9, 30
шактарда.
«ВОСТОК»: «Алдырбас өмчөн ме-
гечилери» 11, 5, 9, «Ыраны зом-
торда» 3, 7 шактарда.

Редакциянын адреси:

Былда Шеткин — Кравченко сулуучу, бажы № 3. ТЕЛЕФОННАР: Редакторун 24-63, редакторун оралакчыларын 35-24, 25-38, агиталды болган пропанагада едилеринин 37-13, сөзө ажил-агым кол-лорунун 21-47, улустуу кидилганы 22-64, чага ажилчы болган сөзө корреспонденттер база совет тогуугу болган кымылга киялыгарын 21-27, иштис явөрмөчү кидилганы 20-60, бугуруга ажилчыларын 31-75

Редаторун 24-63, редакторун оралакчыларыны 35-24, 25-38, агиталды болган пропанагада едилеринин 37-13, сөзө ажил-агым кол-лорунун 21-47, улустуу кидилганы 22-64, чага ажилчы болган сөзө корреспонденттер база совет тогуугу болган кымылга киялыгарын 21-27, иштис явөрмөчү кидилганы 20-60, бугуруга ажилчыларын 31-75

Солун неделеда алды катал үнер